

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bakóczy-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kártyák nem adatnak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

Egy vajudó bagolyvár.

— A zombori zsidó-szabadkőmives boszorkánkonyha titkaiból. —

Már sok hosszú hónap telt el azóta, hogy a zombori „Philanthropia” című (zsidó) szabadkőmives kör mozgalmat indított „egy páholyház építése” céljából. Az „agilis kör” — a hogy azt a magyarországi symbolikus nagy páholy hivatalos nyelvén mondják — összesen 4120 koronát adott össze erre a célra s azután serényen a gyűjtéshez látott. Két alkalommal is zárt levélben meleg hangú felhívással fordult az országban élő összes páholytestvérekhez, hogy azok „eszméi oltárának megépítéséhez” neki segédkezzenek.

„A gyűjtéshez fűzött reményeiben azonban fájdalom, nagyon csalódott” kesereg egy zombori bagolyfiók. „A gyűjtést u. i. azon reményben és feltevésben indítottuk — írja nagy keservesen — hogy a 4000 magyar szabadkőmives testvér közül legalább 2000 tv. átlag 5 korona adománnyal fog az eszme megvalósításához hozzájárulni. Es csak 456-an adakoztak. Az első alkalommal 299-en, a második alkalommal 157-en 3383 korona 99 fillérvnyi összeget. A legnagyobb adomány 200 korona volt, a legkisebb pedig 1 korona. A kiadásokat 1235-20 koronát leszámítva s 2000 koronányi alaptőkét a megmaradt összeghez hozzácsatolva a bagolyház felépítésére már 8467 korona 70 fillér fedezetök van. A páholyházhoz való telket már meg is vették 2400 koronáért s így 6067 korona 70 fillér készpénz áll rendelkezésükre.

Még 12000 koronára volna a költségvetés szerint szükségök és ezért „még egyszer szeretettel és bizalommal fordulnak a t. páholyokhoz. Hatvanegy páholy dolgozik a M. S. N. P. védelme alatt. Ha minden páholy csak 100 korona adománnyal támogat bennünket — hangzik az újabb kérő szó — akkor felépíthetjük hajlékunkat. Es mi ígérjük, hogy szíveslélekkel munkálni fogunk eszméink dícsőségére és felebarátaink üdvére.”

Mindezekből az itt felsorolt tényekből megállapíthatjuk, hogy

1) nem valami fényesen állhat az a nagyhatalomnak csufolt zsidó-szabadkőmivesség hazánkban, mikor

a saját bagolyfiainak számítása szerint is csak négyezer tagot számlál;

2) a magyar bagolyvárok s hasonló körök közepette a zombori „Philanthropia” című szabadkőmives kör sok hasznos szolgálatokat tehetett már a zsidó-szabadkőmives szent (?) eszméknek, mikor jóleső örömmel hivatalosan is konstatálják a szabadkőmivesek, hogy „agilis kör” ez a „Philanthropia”;

3) a zombori balekok még igen naivul azt hiszik, hogy hárompontos testvéreik valamennyien oly önzetlen harcosai a szabadkőmives eszméknek, mint ők, hogy bárhonnán eredő testvéri felszólításra azonnal készek fejünkint legalább is 5 koronával hozzájárulni a szabadkőmives „eszmék oltárának megépítéséhez”;

4) ha az országban együttvéve oly kevés a tag, s olyannyira hiányzik belőlük a nagylelkű adakozási kedv, a zombori „Philanthropia” nevű kör még különös dicséretre méltó, pedig a saját bevallásuk szerint „vagyos ember nincs közöttük egy sem”, hát akkor a zombori „Philanthropia” is igen vérszegény lehet.

Mikor pedig hasonló hivatalos elszólások alapján mindezeket a nem kevésbé örvendetes tényeket itt nyilvánosan konstatálni szerencsések vagyunk, egy cseppet sem szabad elbizakodnunk, ellenkezőleg még fokozottabb erővel azon iparkodjunk, hogy a Kath. Népszövetséget országsszerte jól megalapozva mindenütt befolyásos tényezővé tegyük. Mert csak ily föltételek mellett gyengíthetjük meg még jobban ezeket a hitetlen bagolyvárokat s kiemelhetjük onnan a még teljesen meg nem rontott testvéreket. A szabadkőmivesség főereje abban állott s állt még ma is, hogy embezeit mindenütt kolportálva s nagy befolyásával mindenüvé besegíti. A Kath. Népszövetségnek is ilyen irányban kell dolgoznia. Szervezett erejével oda kell hatnia, hogy a magyarországi katolikusok számarányukhoz mértén minden téren érvényesülhessenek s akkor egy csapásra tönkre lesznek téve a szabadkőmives bagolyvárok s a még megmaradt főbaglyok szárnysegeketten visszarepülhetnek oda, ahova úgy is visszakiváncsoznak: Palesztinába.

Ez a Kath. Népszövetség jövőre országos sikereinek egyedüli feltétele s ezt egyházunk legradikálisabb ellenségeinktől kell megtanulnunk. w.

A bajai iskolák államosítása és a „Honszeretet.”

Baja, 1908. november 12.

Előjáróban sietek megírni, hogy az idézőjelek közé foglalt szép hangú szó, a bajai szabadkőmives páholyok címe. Hogy jogosan használja-e, avagy jogtalanul? az más lapra tartozik; a páholylyal inkább abból az alkalomból szándékozom foglalkozni, hogy Baja város törvényhatósága, folyó hó 10-én megtartott közgyűlésén kimondotta az összes bajai felekezeti iskolák közösítését.

A katolikus sajtó tehát eredménytelenül küzd már hónapok óta az iskolák államosítása ellen. A hiba minden valószínűség szerint abban keresendő, hogy a katolicizmus nemes fegyverekkel lépett a harctérre, mert arra számított, hogy hozzá méltó ellenféllel kell majd összemérnie erejét. Az ellenség azonban minden oldalról orvul támadta meg s mielőtt védekezhetett volna: lesújtott rá. . . . Es a vallásérkölcös nevelés ellenségei — félremagyarázva a jelenlegi kultuszminiszter intencióit — az ország minden tájékán háborítlanul viszik keresztül a felekezeti iskolák közösítését, vagy államosítását. Hiába fejtette ki Apponyi Albert gróf a folyó évi május hó 22-diki országgyűlésen elhangzott gyönyörű beszédében, hogy „Az állami közoktatás eszméjének hangoztatói nincsenek maguk se tisztában azzal, hogy mit követelnek; az állami monopólium, amely nem engedné meg az államon kívül senkinek, hogy oktasson, irtózatos dolog volna; a szellemi élet monopolizálása, az oktatások bürokratizálása mindenesetre kárhozatos volna.”

Elismeri ugyan Apponyi, beszéde további folyamán, hogy az ország 16.500 népiskolája közül 3600 nem magyar anyanyelvű, és hogy ezeknek nagy része nemzeti szempontból kifogásolható; de a nem állami iskolák négyötöd részét megbénítani csak azért, hogy az állam hatalmát a másik egyötöd részben érvényesíthessük, nagyon helytelen számítás volna.

Sőt Apponyi tovább megy, és nyíltan kijelenti, hogy nincs itt szükség az összes iskolák államosítására, mert így is eljutunk az állami iskolák nagymértékű szaporításához, anélkül, hogy a hazafias iskola-fentartókkal konfliktusba kerülne az állam.

Onkéntelenül felmerül ezek után a kérdés, hogy miért mégis ez a fejvesztett kapkodás? Es miért különösen Baján? — amely városra tényleg alkalmazhatjuk Apponyi gróf fentebbi szavait (ha nem is abban az értelemben, ahogyan az a vallás-és közoktatásügyi miniszter ajkairól elhangzott), hogy miért vessük alá 16.800 kath. hívő érdekeit, a lakosságnak még csak egyötöd részét sem képező zsidóság érdekeinek?

Mert hogy a szabadkőmives páholy tagjai nem a római katolikus vallás követőiből kerülnek ki, az több mint bizonyos. Már pedig az is teljes határozottsággal megállapítható, hogy a bajai hitvallásos iskolák államosításának, illetve közösítésének eszméje kizárólag ettől a „nemes” intenciókban

bővelkedő intézménytől ered. Jól van! eddig értjük. De hogy mi vezérelte a város vezetőségét abban, hogy a páholy tagjaival szövetkezve, a hitvallásos iskolák közösítését a közgyűlésen keresztül erőszakolja, erre a kérdésre igazán nem találom meg a választ. Mi sem bizonyítja jobban a közösítés káros voltát, mint azon körülmény, hogy a törvényhatósági bizottság józanabb zsidó tagjai is ellene szavaztak.

Van ugyanis egy nagy igazmondásunk „Akié az iskola, azé a jövő!” S ennek a mondásnak az igazságát ezideig is a zsidóság tudta leginkább méltányolni. Sőt nagyon valószínű, hogy a zsidóság azon tagjai, akik most megszavazták az iskolák elközösítését, egy legközelebb tartandó cionista ülésen hozzájárulnak ahhoz, hogy a görbe orru zsidóesemeték részére — habár óriási anyagi áldozatok árán — továbbra is hitvallásos iskolát tartsanak fenn.

Hogy mennyit veszített mindezzel a katolicizmus, elég ha hivatkozunk Francia és Olaszország példájára. Egy ország sem nevel annyi gazembert, mint ez a kettő, ahol a hittan tanítása az iskolákból teljesen ki van zárva... Hogy Baja város mennyit veszített, azért feleljenek a város vezetői, akik csak a város által fizetett hivatalnok sereg berendelésével tudták elérni a 11 szótöbbséget, amelylyel azután sikerült is a kárhozatos javaslatot a közgyűlésen keresztül erőszakolni.

Hiába tiltakozott ellene vallási szempontokat is felélelő hatásos jogi érvekkel Tomcsányi Sándor ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag; a páholy tagjai, élükön dr. Bernhardt János orvossal, aki egyébként még ma is a zirciek és a Szent-Ferenciek rendházának, nemkülönben az apáca-zárdának háziorvosa; hátuk mögött pedig a városi hivatalnokokkal leszavazták, nem Tomcsányi Sándor ügyvédet, óh nem! — hanem magát a — katolicizmust!

S most mi bajaiak sajtó szívvél citálhatjuk a költő szavait „Minden Országának támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róma ledől s rabigába görnyed.”

Ezzel is csak azt érnék el, hogy a szabadkőmivesek utálatos vigyorgással, kárörvendően az arcukba röhögjenek.

Egyébként, úgy tudom, hogy a fenti közgyűlési határozat meg lesz felebbezve. Hiszen vannak még öntudatos katolikusok!

Szög.

Iparkiállítás.

Miként lapunk tegnapi számában is megírtuk, a kiállítási bizottság pénteken este az ipartestületben látogatott ülést tartott, melyen Aczél Henrik, a kiállítás elnöke részletes jelentést tett a beérkezett iratokról és az eddigi bejelentésekről. Habár december hó 6-ig van kitűzve a bejelentések legvégső határideje, mégis a mai napig már több iparágból érkeztek bejelentések, a miből szinte önként az következik, hogy a terjedelmesebb tárgyakra vonatkozó bejelentéseket f. hó 16-án túl már nem lehet elfogadni.

Eddig az asztalos, szijgyártó, szítás, cipész, késes, kádár, kocsigyártó, szűrszabó, szücs, női szabó, hentes, sütő, késes, könyvkötő, művirágkészítő, műszövő és harisnyaszövő iparágakból érkeztek bejelentések. A bejelentők közül többen iparuk gyakorlati bemutatására is vállalkoztak. A bizottság határozatilag kimondta, miszerint egy közös értekezlet megtartására megkeresi a D. M. K. E. hölgy választmányát és a leány egyesületet is, hogy a hölgyek által a kiállítás érdekében kifejtendő üdvös közreműködéshez a szükséges egyöntetű eljárást biztosítsa. Szombaton a kiállítás szűkebb bizottsága helyszíni méréseket tett és terveket készített a kiállítandó tárgyak elhelyezésére.

A bejelentett tárgyak nagyobb része előre lett megrendelve. Tegnap Vermes Béláné a DMKE hölgyválasztmányának elnöke egy női szobát, egy íróasztalt és egy könyvszekrényt rendelt. Mások lószerszámokat, díszes gyermekszűrőket, zsebképeket, szörme

árukat, uri fogatokat stb. rendeltek, amelyek mind karácsonyi ajándék számba készülnek.

A napokban fognak a különböző pénzüntézetek és egyesületek foglalkozni a kiállítás kérdésével és az előjelekből ítélve minden valószínűség szerint hazafias határozatokat hoznak a saját városuk iparának fellendítésére. Most már teljesen biztosítva van a siker, csak az ad gondot a bizottságnak, hogy a temérdek kiállítási tárgyat miként lehet majd a Pest szálloda termében elhelyezni.

A mi koponyánk.

Írta: Jászai Mari.

Azért kisebb-e azzal az „egyharmaddal“ a mi asszonyi agyvelőnk, mert a férfiak a teremtésünk óta nem engedték azt használnunk, nehogy mi járjunk túl az ő eszükön, vagy ezt is csak ránk fogják, mert hiszen ők mérecesgéltek és mondhattak annyi unciát, amennyit a saját érdekükben jónak láttak konstatálni — ámbar nem hiszem, hogy Lenhossék bácsi akkora ellenségünk lett volna, neki nem volt oka rá, ismertem az élete párját — vagy csakugyan a természet tartotta vissza azt a hiányzó harmadot, a bölcsességből, olyan hivatásra szánva bennünket, amelynek nem vetnénk alá magunkat ha, — mint mifelénk mondják, — ki volna mind a négy fertályunk?

A koponyánk belsejét még nem láttam, de ha a külsejét nézem s ezután itélek, akkor jaj nekünk!

Ha akkora a különbség a fejünk belseje, mint a külseje között: akkor megijedünk és féltjük az egész jövő generációk szellemi nivelését, mióta tudjuk, hogy azok lélekbeli tehetségeiket az anyától is öröklik. Mert miben különbözünk így lenézett, lesajnált, vad nővereinktől, akik semmivel sem raknak több tücsköt-bogarat a fejükre, mint mi. Igaz, hogy ők nem is követelnek szavazati jogot, mint mi.

Nehogy azonban valaki rám olvassa, hogy én vizet prédikálok és — cifra kalapban járok!

Szó sincs róla. En a magam kalapjait is mindig úgy szégyenlem, mint a többi asszonyoságét, de egyszerű kalapot Budapesten nem kapok. Ha pedig férfias kalapot teszek föl, mint az északiak, finn, dán, norvég asszonyok, akkor mindenki megfordul utánam és nevet; ez pedig nekem annyira kényelmetlen, hogy inkább viselem a budapesti divatot, amelynek a fejemhez semmi köze. Nem véd nyáron a nap és télen a fagy ellen.

Divat! Viseljük, mert divat. Mert párisi.

Ha a magyar hölgyek tudnák, hogy Párisban az igazi előkelő nő gyalogjáráshoz sohasem tesz föl „fantasie“-tollas madaras, virágos istencsudákat, hanem jár egyszerű, fejéhez simuló kis kerek, vagy keskenykarimájú kalapban, amit a divat évtizedeken át alig befolyásol és amit Budapestre sohasem hoz a marchande-de-modes, mert az nem „mutat“; ha ezt tudnák, hiszem, hogy ők is úgy tennének. A párisi művelt nő csak délután és csak kocsiiban hord structollas kalapot. Utoán, gyalog soha.

Mihozánk, a Balkánra, hozzák a félvilági hölgyek kalapjait, mint a színházaink a nekik való szindarabokat.

A választójogunkkal várjunk addig, míg mi is a kalapunk mellé tűzhetjük a kortestollat és azt nem takarja el ott a structoll.

„A ruha teszi az embert.“ Nézzük hát meg először a külsőnket: az öltözködésünket.

Szégyenletesen okatlan az európai nő ruhája — épen a kevély európaié! — a kínai, a japán, a török mellett! A célszerűnek meg épen az ellentéte. A szépnek a torzképe. Vastagítja a vastagot, soványítja a soványat. A japáni, kínai khiton, a régi görögökéhez hasonlóan, kiegyenlítő hosszú vonalával a kövér test formátlanságát, kitölti a csontos test hiányait.

Legfőbb érdemét pedig alig merem szóvá tenni, mert ez egy egész kötetet involvál: nincs alávetve divatnak! Mégis mindenik asszonyon más. Egyéni. Eredeti!

Viselhetünk mi oly becses, valódi nehez selyem és művészileg himzett ruhákat, mint ők, akik azokat anyáik, nagyanyáik, dédanyáik kincsei gyanánt öröklik?

Mi? Szánalmas életünknek egyharmadát a szabóinkkal való küzködésben töltjük el, hogy félig-meddig sikerült vagy nem sikerült rongyainkat tőlük, szörnyű pénzért kicsikarjuk. Először a szabóinktól a ruháinkat, azután férjeinktől az árát! Es sokszor milyen áron!

Es ez a lelki testi gyötrelém minden évadban ismétlődik! Elégtelen fizikumunk összes energiáját utálatos „divatos“ rongyaink beszerzésére vesztegetjük. Fialtal férfiak emiatt a csapás miatt nem mernek idejében megházasodni. Kisértsük meg elképzelni mi európai nők, mennyi megtakarított időt és pénzt jelent a keletiek változatlan formájú ruhája?

Es mily valódi, értékes szöveteket viselhetnek, nem máról-holnapig tartó, örökös utánzatokat, szégyenletes olcsó cafatot, ami okvetlenül visszahat a lelkületünkre, a jellemünkre is.

A jelszó: csak sokat mutasson. Olcsó pénzért sokat mutasson. Piha! milyen lealázó család, örökös család!

Neveltségesek és rabszolgák vagyunk divatrongy révén.

„Nagysád kissé „erős“ csipőben,“ — mondja markába nevetve a szabónk, mert azt a kifejezést, hogy „kövér“ meg „vastag“, ami az igazság, azt nem bírjuk meg. Es azt kívánjuk, hogy komolyan vegyenek bennünket?

Vagy törekszünk komoly emberi jogokért és akkor nem maradhatunk irrezonabilis bábuk; vagy szétkócoljuk a hajunkat, mint a vadak, madarakat, bogarakat tűzünk bele és keressük a férfiak kedvét, akik eddig ilyeneknek neveltek bennünket. Így is vet-ték hasznunkat.

Községi képviselők választása Kunbaján.

Folyó hó 12-én ejtették meg tiz lelépő községi képviselő helyére a választást falunkban. Szinte hihetetlen, mily fölfordulást, mennyi izgatottságot, sürgést-forgást okoz még oly kis falu szűk határai közt is az ilyes választás. Akárcsak követválasztóba gyűlnének össze az emberek. Szól a zene itt is ott is; rotyog a paprikás, folyik a bor... ej haj! hiába szép is az, ha valakinek szavallati joga van, ehetik, ihatik kedvére, parolázhat tekintetes urakkal... bánja is, ha az „elv“ belevesz is a borba. S ez az, ami undorral tölt el, valahányszor szavazás előtt eszem-izsomot látok. Hiába, nincs nagyobb barom az embernél, ha nem meggyőződés, igazságérzet vezet. Mint a vezérürüt a birka, úgy követi vakon azt, aki megfizeti.

Sajnos! ez a módi általános; mert hisz kortes, kortesfogás volt, van és lesz mindig. A jó kortes első kelléke ígérni füt-fát és meg nem tartani semmit. Mert hát azt, amit ígért, megtartani még tán a muszka cár sem tudná. — „Kend lesz a bíró, — mondják egyiknek — ha velünk szavaz.“ No, a bíróság nem utolsó dolog a faluban... a jámbor számár felcsap... azt persze nem tudja, vagy nem akarja hinni, hogy más tizet épen így csaltak lépre. — „Magát felírjuk a szavazó lapra községi képviselőnek, ha ennyi és ennyi embert szerez.“ — „Te leszel az árvák atyja.“ — „Kend kap dohányelárusítói engedélyt...“ — „Az egész előljárásság magához jár majd sörözni.“ — „Mit? A maga felesége bába? Szavazson velünk s úgy megtesszük községi bábának, hogy öröm lesz nézni! „No ezt ugyan várhatná szegény, mert vagy ötöt-hatot már ezzel csiptek meg. Megesik az is, hogy ha nagyon szorul a kapca, hát mozgósítják a tens' asszonyokat is. Plén paradéba csapja magát s ellátogat ide is — oda is, aztán: — „Jaj néném asszony, kedves nénémasszony, de szeretek ide magukhoz járn. Hogy vannak, mint vannak? Látogasson el hozzánk is, lesz kávé, kalács... eltrécselünk szépen.“ Az

az egyszerű, tudatlan falusi asszony bámulva nézi ezt a keztyüs megtiszteltetést s rábeszéli a férjemuramot is, hogy ne hagyja cserben ezt a „kedves népet.“ Persze választás után aztán „fűtülnek a ronda bagázsra.“

Azt is mondják, hogy valahol ezt a radikális kurát hozták szokásba. Az ugynevezett kétes szavazókat előbb betessékkelik az irnok szobájába, ott aztán a már készen álló öblös flaskóból belediktálnak pár jó kortyot az atyafiba, kezébe nyomják a cédulájukat s a gimpli, ki még bajuszán érzi a rögtönzött „áldomás“ ízét, rendületlenül adja le a papirlapot, pedig előbb eszeágában sem volt ezekre szavazni. Bizony, itt szemfülesnek kell lenni az ellenpártnak, mert különben úgy legyürik hivatalos apparátus közben, hogy arról koldul. A világért se higgye azonban valaki, hogy az ilyesmi Kurbaján is megese. Itt Kuluncsich Viktor, a bácsalmási járás tapintatos, gentleman szolgabírája elnökölt. A küzdelem heves volt.

A helyi népszövetségi tagok közül is szerepelt pár ember a szavazó listán. Elsőnek Hinger Péter szavazott le ily papirlappal káplánjával együtt. A délutáni órákban aztán a szavazás vége felé elkezdődött az elmaradhatatlan erőszakos kapacitálás, amiről jobb hallgatni, így érkezés előtt. Ennek dacára is a derekasan megerősödött „balpárt“ tisztességes, csendes küzdelem után a következőket hozta be a községi képviselők közé: Héger György, id. Szujer Márton, Berger János, Póhl Vendel, Ritgasser Jeromos, és Freyding György értelmes gazdákat. — Forma hiba miatt azonban megfellebbezik az ellenpártból betett két tag miatt ezek beválasztását. Adja Isten, hogy az új képviselők önzetlenül, függetlenül s józan ésszel vigyék a reájuk bízott fontos tiszteket, mert akkor van reményünk hozzá, hogy e községben is boldog, nyugalmas jólét s egyetértés fog uralkodni mindenha. Ugy legyen!

Föl és alá.

Irta: Dalmady Győző.

*Hegyi uton szakadatlan
Járnak-kelnek a kocsik,
Egyik gyorsan lefelé fut,
Másik felkapaszkodik.*

*Egyik kocsi vidám, fürge,
Messze hangzik a zaja,
Másik kocsi nehéz, lassu,
Sok a gondja, a baja.*

*Mindegyikre egyenlően
Süt a déli napsugár,
Fényből mégis csak egyik kap,
A másik bus árnyba jár.*

*Egyik lejut a völgyekbe,
Másik a hegycsúcson áll,
A sok közül melyik ér célt?
És nyugalmat hol talál?*

HIREK.

Munkaközvetítés.

Két női cipészegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmazást nyerhet Walient József női cipésznél Zomborban.

Női szabóságához angol munkára, tanonc felvételre Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélysegéd kerestetik Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhástanoncok kerestetnek négyév tanulóidőre, teljes ellátással Zomborba, Ugrý István kályháshoz.

Fütanoncokközvetítés. Kerestetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kéményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kőtélfonó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít.

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Felhívás!

Felkérjük a szabadkai keresztényszociálistákat, hogy vasárnap délelőtt tíz óraker minél nagyobb számban az egyesületbe megjelenni sziveskedjenek. Az ügy fontossága megkívánja a tagoktól a teljes és a pontos megjelenést.

— **Szentségimádás.** Érsekünk minden év november hó 20-án szentségimádást rendelt el érseki megyéjében. Szabadkán a Szent-Teréz templomban a szentségimádás 20-dikán reggel 6 óraker kezdődik és este 6 óráig tart. Reggel félkilencor mise, délután vecsernye.

— **Erzsébet-ünnep.** A szabadkai tanítónőképző és felső leányiskola növendékei 19-dikén Erzsébet-ünnepélyt rendeznek, mely a Szent-Teréz templomban bemutatandó misével kezdődik. Az ünnepély programját közölni fogjuk.

— **Missio Baján.** Baján tegnapelőtt végezték be a missiókat Varga, Jámor és Kuluncsics jezsuita atyák. A két első magyar nyelven, Kuluncsics és másik társa bunyevác nyelven mondták a szentbeszédet. A missiók hatása mint mindenütt, Baján is megbecsülhetetlen. A magyar atyák Bajáról Orosházára mentek, hogy ott folytassák nemes teendőiket.

— **Nyilatkozat.** Szabadkai komoly férfiaktól tanultam a zsidó sajtó piszkolódásaira nem reflektálni. Ezuttal azonban őszinte résztvevőtől indítva a „Szabadkai Ujság“ n. é. olvasóközönsége iránt, mely a lap szerkesztőségében termett bolond gombákat kész bevenni, kijelentem, miszerint a nevezett lap pénteki számában közölt s a szt. ferencendi zárdára vonatkozó hírből csak annyi igaz, hogy a helybeli barátoknak tényleg Teleki-téren van a zárdájuk.

P. Kochán Bertalan, zárdafőnök.

— **Iskolalátogatás.** Argay kir. tanfelügyelő a napokban a kerényi római kath. iskolákat meglátogatta és a magyarosítás terén elért eredmény fölött teljes megelégedésének adott kifejezést. A mit azonban a községi ovodában tapasztalt, az kritikán aluli. A háromezáz ovoda kötelesebből egyetlenegy gyermek sem talált. Ures ovodát látogatott. A megejtendő vizsgálat fogja kideríteni, vajjon az ovónót vagy pedig az ovodabizottság elnökét terheli-e mulasztás. Ilyenek a községi ovodák.

— **Főgimnáziumi tanárválasztás.** A tanács mai ülésén elhatározta, hogy a III. oszt. párhuzamosításának megszüntetésére vonatkozó miniszteri rendeletet végrehajtja. Ezzel egyik helyettes tanári állás fölöslegessé válik. A tanács, a tantestület véleménye alapján a magyar-német helyettes tanári állást szünteti be, s a fizika számtani tanszéket a novemberi közgyűlésen tölti be a lejárt pályázatra már beérkezett pályázatok alapján.

— **A bajmoki iskolás gyermekek f. hó 13-án Hegedüs Lénárd nevelőnőjének alkalmából iskolai-ünnepélyt tartottak.** Beszédet mondtak Kiss Verona, Töröky Máttyás; szavaltak Kollár József, Herceg Ilona. „A legszebb ajándék“ című darabban szerepeltek Nagy Jolán, Pelcer Róza, Lichtneckert Ida, Wilhelm Ilona. Színre került egy aranyos, kis névnapi párbeszéd is, melyet hat kedves, kis csitri lányka adott elő, névszerint Schwager Matild, Neoresics Nelli, Dulics Anna, Berger Edit, Ritscher Kati és Veréb Teréz. A remek kis darabocska a szabadkai zárdá egyik érdemes tagjának, tisz. Perpetua nővérnek ügyes kezét dicséri. Hegedüs Lénárd szép beszédjével végződött a kedves, kis ünnepély, melyet a községi előljáróság, iskolaszék és sokan mások is végig néztek.

— **A vasuti munkásszövetség feloszlata.** Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi miniszter, a vasuti munkásszövetséget feloszlatta. Szalay Máttyás, főkapitány Szabadkán ma hajtotta végre a miniszteri rendeletet s oszlatta föl a szövetség szabadkai fiókját.

— **Az igazoló választmány** tegnap Farkas Zsigmond elnökle alatt ülést tartott s megállapította a legtöbb adótfizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az 1909-ik évre érvényes névsorát.

— **A főgimnázium épülete.** Megirtuk, minő veszedelmek feyvegetik a főgimnázium épületét. Örömmel állapítjuk meg azt is, hogy úgy a mérnöki hivatal, mint a tanács, már előzőleg is megtették az intézkedéseket, hogy a bajoknak elejét vegyék. A mostani időjárás az oka annak, hogy már eddig is mindezt ki nem javíthatták. Azt azonban ezzel szemben kénytelen kelletlen meg kell jegyeznünk, hogy a díszterem bajai régiek, s hogy ezeknek megszüntetésére a tanév elejétől kezdve elég idő volt.

— **Cabaret.** A tanács, a módosított vigalmi szabályrendelet alapján, Versendi Gyulának, az Otthon kávéház tulajdonosának megadta a Cabaret előadásokra az engedélyt. Az első előadás kedden lesz.

— **Szédelgés a jótékonyág nevében.** Az országot keresztül-kasul járják a József kir. Herceg Szanatorium nevében egy kis kék 60 filléres füzettel, mely védekezés a tüdővész ellen“ címet viseli. A füzetet Rákoscabán nyomatták. Semmi oka sincs a jelzett címet viselni, mert a füzetében a védekezésről egy árva szó sincs. De még kevesebb oka van bárkinek az egyesület nevében azt terjesztetni, mert ezzel az egyesület senkit meg nem bízott. Nevével illetéktelenül visszaölnék. Kérünk mindenkit, hogy a füzet terjesztőit adják át a hatóságoknak.

— **Furcsa egyesület.** Több özvegy aláírásával egy oly felhívást kaptunk Zomborból, melynek hangja komoly ugyan, de eszméje oly annyira szeressziós, hogy alig vehető komolyan. Ez a felhívás „értesíti a város társadalmának szomorú özvegyekben sanylódo tagjait,“ hogy alakuló félben van az özvegyek egylete s ezen „egylet“ életének fűszerezése céljából özvegy urnóket is óhajt tagokul felvenni.“ E felhíváshoz egy szemfüles zombori lap azt a megjegyzést fűzi, hogy sok sikert kíván ugyan az egyesületnek, de attól tart, hogy ha az özvegyi fátyolokat felváltják a menyasszonyi koszoruk — a mi az egyesületnek egyedüli üdvös célja lehet — ugy hovatovább egyetlen tagja sem lesz. Es igaza is van.

— **A Petőfi Társaság ajándéka a közönségnek.** A Petőfi Társaság kiadásában igen értékes és eredetere felette érdekes diszmű jelenik meg november hó folyamán a könyvpiacra. Ez a diszmű Petőfi összes művei. A hatalmas könyv, mely a nyomda és könyvkötői technika egyik kiváló produktuma, ugyanabban az alakban és ugyanolyan nyomtatásban jelenik meg, mint az 1847-es nagy Petőfi-kiadás, amelyet a költő önmaga rendezett sajtó alá s a melyből a mai nembzedékre csak néhány féltve őrzött példány maradt. A Petőfi Társaság elhatározta, hogy a Petőfi kultusz fejlesztése érdekében, de egyszersmind hállája jeléül, mindazoknak, akik a most kibocsájtott egy koronás Petőfi sorsjegyeknek terjesztésében segítségére lesznek és legalább is 40 darab sorsjegyet vesznek, vagy ismerőseik körében elhelyeznek, ajándékképen, emlékül megkülödi Petőfi összes műveinek ezt az értékes diszkötetöt, amely könyvpiacra 20 korona bolti árban kerül forgalomba.

— **Kofaszáj.** A ki erre kosarat fog kitalálni, az igazán megérdemli akár a Nobel-díjat. De addig védelmezni kell a közönséget ez ellen a lármás veszedelem ellen. E téren rekordot érnek el azok a kevésbbé érdemes szájművészek, kik a Széchenyi téri gyógyszerár előtt az átjáró mentén szerepelnek. Ez a környék hemzseg gimnazistáktól, elemi és polgári iskolai fiu és leánynövendékektől. Ezek mind és más járókelők a szükre szabott átjárón valóban gyalázatos beszédekkel kénytelenek kiállani a fürge száju nyelvbajnokoktól, kik gyakran egész családostul szállják meg azt a környéket és vinnak kiméletlen nyelvharcot. Egy derék rendőrbiztos kellő meggyőződés révén könnyen segethetne ezen a botrányos állapotban.

— **Hangok a gyermekkorból.** A folytonos hajsza és küzdelem kevés időt enged a gyermekkor szép napjaira való visszaemlékezésre, de annál nagyobb örömmel tölt el bennünket, ha kevés nyugalmas óráinkban és ünnepi pihenéseinkben a szép gyermekkor emlékeit felidézük. Különösen a karácsony örömteljes áhitata marad élénk visszaemlékezéseinkben, és ezt a visszaemlékezést teszi erőteljesebbé a karácsonyfa-angyalosengő, melynek forgalombahozatala a cs. és kir. udvari szállító Konrad János, Brüx 2127. sz. (Csehország) érdeme. Tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hirdetésre, mely ezen újdonságra vonatkozólag minden közelebbi adatot tartalmaz. Nagy képes fűárjegyzéket fenti udvari cég kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld.

— **Rendőri hírek.** Varga István, békovai vasuti elöljáró baromfi oljából az éjszaka ismeretlen tettesek ellopták a baromfiakat. — Raticza Mihály, belovazsai lakos furulyaárust az éjszaka Szabadkára utaztában a III. oszt. vasuti kocsiiban meglópták. — Zsombék Mihály, tompai lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy tegnap az egyik szabadkai kocsmában elloptak tőle csizma és talpbőrt. A tettest Bajor Gáspár személyében letartóztatták, aki az elloptott bőrt egy másik kocsmában elzalogosította.

Meghonosított francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját hónapban kezelt borokból összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

KAPHATÓ: 256-59-53

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Hová vezet az inasvirtus.

Zombor, november 14.

Sok mulattató történetet juttatott már napfényre az ugynevezett inasvirtus, de sok szomorú tragédiának is vált már kegyetlen okozójává. Tegnap épen az utóbbi ismétlődött meg Manker Adám és Csányi Lajos 14 éves zombori inasgyerekek virtuskodása közben.

A két „jó pajtás” — talán háborus hírek hatása alatt — közös erővel flóberpiztolyt vásárolt s avval háborusdit játszott. Egy darabig Manker adta a hőst, később Csányi, megirigylővén pajtása virtuskodását, a piztolyt kezéből kiragadta s mellének szegezve még nagyobb hősként „pénzt vagy életet” kiállt. Mikor pedig Manker társát a hősködésben tullicitálta s még a mellének szegzett piztolyának is ellenállani merészkedett, a mit sem sejtő Csányi elsütötte a ravaszt s a töltött piztoly goyója a szerencsétlen Manker szíve alatt annak mellébe furódott.

A nagy sikoltásra előrohantak a megijedt szülők és veszedelmesen megsérült gyerekeket gondos ápolás alá vették. — Ime, mire vezet a szülői gondatlanság, mely az ily fajta virtuskodásokkal szemben nagyobb részt elnézően viselkedik és sokszor micoda rémregények szülőke lehet a mesterek vigyázatlansága és nemtörődősége tanoncaink utcai rakoncátlankodásaival szemben!

SZINHÁZ.

Műsor:

Vasárnap d. u.: Tündérszerelmem, este Komédiások.

Hétfő: Dollár királynő.

Kedd: Élet iskolája.

Szerda: Élet iskolája.

Csütörtök: Csókkirály.

Péntek: Császár katonái, mérs. helyárrakkal.

Szombat: Csókkirály.

Vasárnap: délután félhelyárrakkal Szökött katoná. Este rendes helyárrakkal Tatarjárás.

Általános meglepetést

kelt, hogy Szabadkán, Deák-utca, Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében szépirodalmi újdonságok, zeneművek megjelenésük után azonnal kaphatók.

Most jelent meg! Műveltség könyvtárának VI. kötete a **Társadalom.** Félbőr kötésben 24 korona.

Kincses Kalendárium 1909. évre, a gyakorlati élet általános utmutatója, kemény kötésben ára: 2 korona.

Ifjúsági iratok, meséskönyvek, képeskönyvek leszállított áron kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

**** A 40 napos vészmentesség lejáratának napjai a megyében.** Lépfene: Szond november 18. Apatin nov. 18. Csávoly dec. 4. Bács dec. 6. Cservenka nov. 27. O-Becse nov. 18. Szenttamás nov. 24. Bácsfeketehegy nov. 23. Kossuthfalva dec. 5. Csantavér nov. 19. Ujsovó dec. 4. Martonos nov. 17. Zenta III. ker. nov. 18. Ujvidék nov. 22. Takonykőr: Torzsa dec. 5. Kucora nov. 30. Martonos nov. 25. Ivarszervi hólyagos kiütés: Torzsa nov. 18. sz. m. Rühkőr: Szentfűlöp nov. 24. Cservenka dec. 3. Veprőd dec. 13. Kula nov. 25. Sertésorbánc: Bácsföldvár nov. 23. Szenttamás nov. 24. Palánka nov. 18. Bácsfeketehegy dec. 12. Kishegyes nov. 23. Temerin nov. 26. Sajkásgyörgye dec. 14. Sertésvész: Felsőszentiván nov. 17. Csávoly nov. 27. Vafszka nov. 22. Sajkászentiván dec. 10. Osóvó nov. 18.

A csendes Ocean szigetvilága

VOJNICH OSZKÁR utijegyzetei.

Eredeti fénykép felvételekkel.

Ára: füzve 10 korona, kötve 12 korona.

Most jelent meg az 1909-ik évre szóló

Mikszáth-féle ALMANACH

legkedveltebb magyar könyv pompás díszkötésben ára 2 korona. Kapható:

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

SZABADKÁN, FŐTÉR.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra kitzettek:

November 18. Huszák Ferenc és társa lopás, Milasin János és társai súlyos testi sértés, Ernszt Rezső lopás büntetésének részessége, Goli Mihály és társai lopás stb. büntette, Kovács Antal lopás büntette, Barta Tamás lopás büntette, Bayer János sikkasztás büntette.

November 18. Zvekánovics János lopás. Lénárd Pál és társai hatóság elleni erőszak stb. büntette, Raczkov Szávóné magánokirat hamisítás, Márki János és társa lopás stb. büntette, Brindza (Gulyás) Péter lopás, Dózsa József zsarolás büntette.

November 20. Kanurity Milán magánokirathamisítás, Rezciska István és társa gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Zelic Erzsébet és társa magánokirathamisítás, Sajtos Antal hatóság elleni erőszak büntette és közcsend elleni kihágás Elfenberger János párviadal vétsége.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

99

— Lányom, kiáltott föl Neutof remegő hangon. Orkődjék fölötted az Isten, s mentesen meg minden szerencsétlenségtől. Az Atyának Fiának és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Keresztet vetett a feléje emelt szép homlokra; a karjaiba ölelte és sokáig melléhez szorította.

— Kárpótoljon a jó Isten, gyermekem, folytatta, az örömet, melyet e házba hoztál... most elviszed... adja az Isten, hogy máshova teljesebben, megnagyobbodva vidd!

A lelki küzdelem nagyobb volt annál, amit emberi erő elbir. Kleopatra látta, hogy a tábornok elsápad és hátra dől.

— Semmi, suttogta fájdalmasan, semmi.

Kleopatra nyugtalanul állt előtte. A tábornok kézmozdulattal bocsátotta el.

— Jobban vagyok, szólt; ne féljen, nem okozok önnek fájdalmat a halálommal, ezt nem érdemelte meg! Menjen, gyermekem, békében.

Kleopatra távozott. Távozása után Neutof sokáig nézte az ajtót, melyen át elhagyta a szobát, szinte várva, hogy megegyezzen felcsillan kecsességének fénye. Az ebédet magányosan, a karosszékekben fogyasztotta el. A nap alkonyodott; a homály megszállta a csendes szobát, melyben a gyémántok néha titokzatos fényszikrákat szórtak; azután beköszöntött az éjszaka. Neutof nem engedte felgyújtani a lámpást és nagyon későig ült mozdulatlanul, némán karosszékeiben, szeméit a sötét ajtóra szegezve, melynek küszöbét Kleopatra többé sohasem lépi át.

A zárda, nem komor, sötét, mint a gothikus klastrom, hanem fehér, czicomázott, átlukgatva ablakkal; a zárkák tiszták, világosak; tulajdonképen szobácskák, melyekbe elhozhatják azt, ami lakóiknak kedves volt. A nagy, széles, jól megvilágított folyosók hasonlítanak a kisasszonyok nevelőintézeteinek folyosóhoz; semmi sem gyászos, remeteszerű.

Csak Kleopatra szobácskájának ablakán át láthatók egy temető pompázó síremlékei. A sírhelyek itt nagyon drágák. Nagyon kedvező dolog, ha valaki ide temetheti magát; az imák itt mintha jobbak lennének, mint másutt, kivéve a szent-Alexander-Nevsky kolostor temetőjét. E kolostornak azonban, szerencsétlenségére, már nincs sírhelye, de így is elég gazdag, s megélhet alapítványából.

XXVIII.

Kleopatra, mintha e jámbor, rendes életre temett volna, mely elaltatta fájdalmas gondolatait. Most reménységgel volt eltelve. A szükséges alakiságokat csendesen elvégezték; ügyének állásáról a törvényembere és Neutof levelei értesítették, aki gyakran irt neki néhány sort szép, nagybetűs, öreges írásával.

Es Ulrik leveleit is megkapta.

Ezek a rajongás ömlengésével voltak telve. Jövő boldogságát számítolva le, már maga mellett látta Kleopatrát a svéd tavak partjain, a fantasztikus tájakon, melyeket tündéres színezet árnyal. Ide viszi majd őt, ha a házasság neki adja; itt felejtik majd el fájdalmaikat. Kínos volt, hogy nem láthatták egymást; de Léthe folyónak megszentelt partjain nem emlékeznek majd a fájdalmakra.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

M. B. Zombor. 1. Ne kívánd; hogy mért, majd szóval. 2. Egyetlen betű sem igaz belőle; hogy ilyesmit figyelemmel ne kísérlénk, az elképzelhetetlen. 3. Szóltam neki. 4. A bunyevác népfűzet helyett bunyevác naptár jön. Már szedik.

Első tombola-estély.

Domszky Antal új, tágas helyiségében
(régii Szemmary-féle vendéglő)

az első tombola-estélyt

rendezi folyó hó 15-én, vasárnap este.

Értékes nyereménytárgyak.

Kitünő italok és ételek.

628-1-1 **Pontos kiszolgálás.**

Pályázat.

A szabadkai községi iskolaszék elhalálozás folytán üresedésbe került egy főtanítói állomásra **1908. évi november hó 30-ig terjedő záros határidővel pályázatot hirdet.**

Az állomással kapcsolatos illetmények: Egyezerkettőszázötven korona évi fizetés hónaponkénti, Négy százharminc korona évi lakáspénz negyedévenkénti, Huszonnyolc korona évi szerelvény- és írszerátalány félévénkénti előleges részletekben és az 1907. évi XXVII. törvény 3. §-ában megállapított korpótlék.

Az állomást 1909. évi január hó 16-án kell elfoglalni.

Az illetményekre való igényjogosultság is ezen időponttól kezdődik. Ezen időpont csupán a korpótlék igényére nézve módosulhat: az 1907. évi XXVII. törvény 3. §-ának 3. bekezdése értelmében.

A kérvények születési anyakönyvi kivonattal, tanítói oklevéllel, honossági és szolgálati bizonyítványokkal szerelendők és dr. Biró Károly kir. tanácsos, iskolaszéki elnök urhoz küldendők.

627-1-1

Községi iskolaszék.

222/1908. eln. sz.

629-2-1

HIRDETMÉNY.

Alulírott közkórházi igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a közkórház részére 1909. január 1-től 1909. december 31-ig terjedő, 1 évi időtartamra szükséges hentesárúk, úgy mint: kassai, prágai és szabadkai sonka, sertéskaraj, sertéscomb, kolbász, virstli és hideg felvágottak beszerzésére az árlejtés folyó évi november hó 28-án d. e. 11 órakor a közkórház igazgatói hivatalában fog megtartani, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatalnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva f. évi november hó 27-én délután 5 óráig Szabadka szab. kir. város közkórházának gondnokai hivatalánál nyújtsák be, hol a vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Megállapított 400 korona óvadék az árlejtés megtartása előtt a közkórház pénztárába letéteményezendő.

Utóajánlatok, valamint november hó 27-ike után érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szabadka, 1908 november hó 14-én.

A „Mária-Valéria“ közkórház igazgatósága.

KÉRJE

ingyen és bérmentve gazdagon
illusztrált főárjegyzékemet
3000 képpel órákról, ezüst- és arany-
neműekről.

ELSŐ ÓRAGYÁR BRÜXBEN

Hanns Konrad

es. és kir. udvari szállító Brüx Nr. 545
(Csehország.)

Valódi svájci nikkell-anker-remontoár óra Roskopf-patent rendszer 5 kor., 3 darab 14 kor. Bejegyzett „Adler-Roskopf“ nikkell-anker-remontoár óra 7 kor. Valódi ezüst remontoár óra, nyitott 8 kor. 40 fillér. Nikkell ébresztő-óra 2 kor. 90 fillér. 3 darab 8 kor. Nines rizikó! Kicsérésél megengedve, vagy pénz visszaküldeték. 560-10-6

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Önkéntes árverés.

Hrabovszky Ignác tulajdonát képező
8 lóerejű Hornzbi-féle

cséplőgép-garnitúra

üzemképes állapotban, továbbá többféle

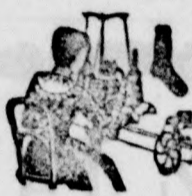
géplakatos szerszám

folyó évi november hó 18-án délelőtt
9 órakor Törökszentmiklóson, Deák Ferenc-
utcai házamban, önkéntes árverésen el-
adatik.

Törökszentmiklós, 1908 nov. 14-én.

626-2-1

Hrabovszky Ignác.

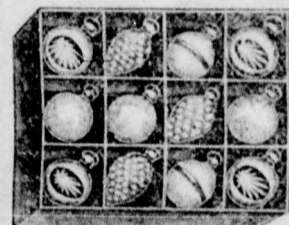
Kereset bárki részére!

Házi munkások keres-
tetnek gyors kötőgépe-
inken való kötésre.

Távolság nem határoz,
mi eladjuk a kötött
munkát. 180-64

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kal No 6-708.

LEGUJABB ÜVEG KARÁCSONYFADISZ

12 drb válogatott,
szines és ezüst
üveggolyó és gyű-
mölcs gondosan
dobozba csomagolva,
a tárgyak
nagysága és kivi-
tele szerint

K -40, -50,
-60, -70,
-80, 1-1, 1.30,

2.-, 6 darab dobozban nagyobb kivitelben
K -60, -80, -90. Összeállítások 24
darabból K -80, 1.-, 1.20, 36 darabból
K 1.35, 1.60, 2.-, 48 darabból K 2.10,
2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80,
3.20. 3 darab üveg léggömb K -50,
Karácsonyfa-angyalka K -40, -50,
-60. Lametta (Angyalhaj) arany vagy ezüst,
boríték nélkül K -6. Diódrót (csomegetartó)
100 darab K -20. Karácsonyfa-gyertyács-
kák 24 darab dobozban K -50, -60,
nagyobbak 15 darab dobozban K -58,
-75. Gyertyatartók tucatanként K -50.

Szétküldi a pénz előleges beküldése mel-
lett, 2 koronán felül rendeléseket utánvétellel a
cs. és kir. udvari szállító **Konrad János**
kivitelű háza, Brüx 2128. sz. (Csehország).
Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek in-
gyen és bérmentve. 563-7-3 Magyar levelezés.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézet

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerel-
vények, csillárok, keresztúti és oltárképek,
valamint mindennemű templom- és kápolna-
berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes
belső megújítására, stilszerű
kifestésére, az oltárok stb. re-
noválására és aranyozására
kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat,
szószék, gyónószék és
dombormű stb. ábrái-
képeket.

Árjegyzéket, költség-
vetést, mintákat és terv-
rajzokat készséggel
küldünk. 261-44

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Csajkás Lajos

órás és ékszerész. Szabadka, VI. kör,
Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly
fényképész mellett.

Dániel A. József

eserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épület-műlakatos
és gépjavító üzlete
Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesch-palota.
Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat,
sírkereteket, szivattyús kutakat, varrógépeket és
kerékpárok szakaszerű javítását, szobacsengők és
telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szob-
rász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon-
szám 371. Legelőszőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85.
Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Eg-
ressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

dísztemetkezési vállalata. Szabad-
ka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereske-
dése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárús. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 22.

Kuthy György fiai

húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-
utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

dísztemetkezési vállalata. Szabad-
ka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-,
mozaik- és cementáru-gyára. Sza-
badka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti
indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Siflis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje.
Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó.
Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, díszmű-, női-
és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I.,
Deák-utca, Vermes-féle házban.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házámba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlván magamat, maradok teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály
sütőmester.

488-43-29

Kőműves és ácsmesteri vizsgára

biztos sikerrel készít elő

Gombos Lajos építési irodája

(Bárány-köz, Kecskés-ház mellett).

Továbbá elvállal tervezéseket és leszámolásokat, valamint építkezéseket is jutányos áron.

561-20-11

Ujdonság! Feltűnésteltető!

Törvényesen védve. Bejegyzett minta.

1. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfaeszes. Kifogástalan működésért jótállás. Legszebb és legújabb karácsonyfadísz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 3 gyertya melege a szerkezet lendítőkerékét mozgásba hozza és ezáltal a ráerősített javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ezüstcsengést hallatnak, mely ifjat és öreget áhítatos karácsonyi hangalutba ringat. Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett drbonkint

K 1.50

3 drb K 4.— 6 drb K 7.50 12 drb K 13.50
4 drb K 5.20 9 drb K 10.80 24 drb K 26.50

Utánvétellel 20 fillérrel több.

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, legegészségesebb, legfinomabb nikkelezett kivitelben, csavart haranglábakkal és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fény sugarakat lövelnek szíjjel, dobozban, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett darabonkint

K 2.—

3 drb K 5.50 6 drb K 10.50 12 drb K 20.25
4 drb K 7.25 9 drb K 15.50 24 drb K 39.50

Utánvétellel 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőkből egynél több darabot rendel, 10 drb válogatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindenütt 10-12 fillérrel árusítják. 592-7-3

Becszerelés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát kockázat kizárva!

Rendelések idejekorán intézendők:

cs. és kir. udvari szállító **Konrad János,**
Brüx 2127. sz. (Csehország).

Kérje nagy képes legújabb főrajegyzékemet 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés,

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és meglegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos áron elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*, Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

papi és polgári szabó.

159-110

Beszerezhető

Kézi munkához anyag.

Női és leány felsőkabát.

Szörme boa és muff.

Sárcipő.

Fehérnemű.

Téli alsó trikó.

Ágy- és asztalnemű.

Esőernyő 624-4-2

Schulhoff Albertnál

Szabadka, Piac-tér.

Telefon 248. szám.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árak.

18-75

Kereskedők

részére szükséges pénztári bécák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

céglapokat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kap-
::: batók a :::

Szent Antal Nyomda-

és

Irodalmi-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár

PÉCS.

Ajánljuk kiváló hangú és erős szerkezetű légnymatu (pneomatu) orgonáinkat igen jutányos áron mellett művészi kivitelben.

Raktáron kintő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk. —

Alapított 1867. évben.

245-46

Légnymatu és electro berendezések.